

Aprobat în ședința Guvernului din _____2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

AVIZ
la proiectul de lege privind mass-media
(inițiativă legislativă nr. 123 din 10 aprilie 2026)

Guvernul a examinat proiectul Legii privind mass-media, înaintat cu titlul de inițiativă legislativă (nr. 123 din 10 aprilie 2026) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică despre susținerea acestuia, cu luarea în considerare a următoarelor observații și recomandări de îmbunătățire.

Proiectul transpune parțial art. 1-4, art. 6, art. 22 și art. 24 din Regulamentul (UE) 2024/1083 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de stabilire a unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne și de modificare a Directivei 2010/13/UE (Regulamentul european privind libertatea mass-mediei), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2024/1083 din 17 aprilie 2024, CELEX: 32024R1083.

Proiectul urmărește transpunerea primară în legislația națională a principiilor și standardelor relevante prevăzute de Regulamentul (UE) 2024/1083, prin instituirea unui cadru juridic unitar aplicabil tuturor formelor de servicii mass-media. Totodată, proiectul urmărește consolidarea garanțiilor privind libertatea de exprimare și independența editorială, asigurarea transparenței structurii proprietății și a surselor de finanțare ale furnizorilor de servicii mass-media, protecția pluralismului mediatic și a activității jurnalistice, precum și instituirea unor mecanisme privind evaluarea concentrărilor pe piața mass-media și măsurarea audienței.

Proiectul de lege este elaborat și în contextul procesului de integrare europeană a Republicii Moldova și reflectă standardele relevante ale Uniunii Europene și ale Consiliului Europei privind protecția independenței editoriale, transparența proprietății mass-media, protecția surselor jurnalistice și garantarea pluralismului mediatic. Totodată, proiectul contribuie la realizarea angajamentelor asumate prin Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, capitolul 23 „Sistemul judiciar și drepturile fundamentale”, secțiunea 23.3.5 „Libertatea și pluralismul mass-media”.

Astfel, în urma examinării proiectului de lege, propunem următoarele formulări de îmbunătățire.

Se propune modificarea și expunerea clauzei de armonizare în următoarea redacție: „Prezenta Lege transpune parțial art. 1-4, art. 6, art. 22 și art. 24 din Regulamentul (UE) 2024/1083 al Parlamentului European și al Consiliului din

11 aprilie 2024 de stabilire a unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne și de modificare a Directivei 2010/13/UE (Regulamentul european privind libertatea mass-mediei), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2024/1083 din 17 aprilie 2024, CELEX: 32024R1083”.

Pe tot parcursul textului, cuvântul „minor” se va substitui cu cuvântul „copil”, cu respectarea expunerii acestuia la forma gramaticală corespunzătoare, în scopul respectării prevederilor Convenției Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, precum și a cadrului normativ național dezvoltat în domeniul protecției copilului, potrivit căruia copil este persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani. De asemenea, cuvintele „fonduri publice” se vor substitui cu cuvintele „resurse publice” sau, după caz, va fi indicată expres sursa de finanțare corespunzătoare, întrucât formularea propusă nu este conformă terminologiei utilizate în domeniul finanțelor publice.

La articolul 1

La alin. (1), în ceea ce privește cuvintele „instituie măsuri complementare pentru garantarea libertății de exprimare”, se propune revizuirea acestora, întrucât utilizarea noțiunii de „măsuri complementare” este improprie din perspectiva tehnicii legislative. Se va avea în vedere faptul că garantarea exercitării dreptului la libera exprimare face obiectul de reglementare al Legii nr. 64/2010 privind libertatea de exprimare, care stabilește cadrul normativ aplicabil în acest domeniu. Totodată, se constată o necorelare între alin. (1) și alin. (2), întrucât, deși alin. (2) prevede faptul că garanțiile privind exercitarea libertății de exprimare, reputația profesională și viața privată sunt reglementate de legea menționată, alin. (1) face referire la instituirea unor măsuri complementare pentru garantarea aceluiași drepturi. O asemenea modalitate de reglementare nu este corectă, întrucât conduce la o intervenție normativă paralelă în același domeniu și la fragmentarea reglementării aceluiași obiect, afectând coerența și unitatea cadrului normativ. Prin urmare, este necesar să fie revizuit textul, în vederea delimitării clare a obiectului de reglementare și a evitării paralelismului legislativ.

La alin. (4), se constată că norma nu stabilește în mod clar raportul dintre actele normative incidente, întrucât utilizează cumulativ formule diferite privind aplicarea acestora – „nu se aplică”, „se aplică dispozițiile Codului” și „excepții” – fără a delimita în mod precis situațiile de incidență. În redacția actuală, norma este dificil de aplicat, deoarece nu rezultă cu claritate cazurile în care se aplică și cele în care nu se aplică, formularea combinând, în mod neunitar, excluderea, regula priorității aplicării Codului și excepția de la aceasta. Prin urmare, poate fi avută în vedere reformularea textului prin utilizarea unei referiri de tipul: „Prevederile prezentei legi nu aduc atingere dispozițiilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în măsura în care acestea reglementează aspecte specifice activității furnizorilor de servicii media sau completează prevederile prezentei legi”, eventual cu precizarea domeniului său de aplicare, în vederea asigurării coerenței și previzibilității normei. O asemenea formulare ar clarifica faptul că legea privind mass-media și Codul serviciilor

media audiovizuale se aplică în paralel, fiecare în domeniul său de reglementare, fără a genera dificultăți sau confuzii în aplicare.

La alin. (5), se consideră că menținerea sintagmei „se aplică tuturor formelor de comunicare care reprezintă servicii mass-media” poate genera neclarități în redactarea normei, întrucât noțiunea de „serviciu mass-media” este deja definită la art. 2 ca incluzând diferite tipuri de servicii și forme de comunicare. În aceste condiții, formularea respectivă poate crea dificultăți de interpretare, prin suprapunerea dintre definiția legală și norma privind domeniul de aplicare.

La articolul 2

În privința conceptului de „concentrare a pieței mass-media”, se atrage atenția asupra faptului că norma juridică trebuie să fie clară și previzibilă. Or, în cazul acestui concept, utilizarea textului „situația, în sensul Legii concurenței nr. 183/2012”, completată cu elemente care nu se regăsesc în acest act normativ, precum „deciziile editoriale” sau „pluralismul mass-mediei”, poate genera o contradicție normativă. Astfel, se creează o incertitudine cu privire la interpretarea și aplicarea acestui concept, precum și a celorlalte prevederi ale proiectului, având în vedere că Legea nr. 183/2012 reglementează raporturile din domeniul concurenței pe piața economică, în timp ce proiectul de lege vizează în mod specific sectorul mass-mediei.

Noțiunea „dezinformare” ar trebui exclusă, întrucât aceasta este prevăzută la art. 1 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018. În acest context, se menționează că, potrivit regulilor de tehnică legislativă, în procesul de creație legislativă, nu este admisă reglementarea juridică a aspectelor ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în mai multe acte normative, dublajul legislativ fiind inutil. Prin urmare, în ceea ce privește noțiunea de „dezinformare”, precum și alte noțiuni care se dublează în textul proiectului, se propune reformularea părții introductive a art. 2, după cum urmează: „În sensul prezentei legi, se utilizează noțiunile definite în Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, precum și următoarele noțiuni principale”.

Se propune completarea cadrului conceptual prin introducerea noțiunii de „conținut sponsorizat”, cu următorul cuprins: „*conținut sponsorizat* – orice conținut media difuzat sau pus la dispoziția publicului în schimbul unei contraprestații financiare ori de altă natură sau în scopul promovării directe sau indirecte a unei persoane, a unui bun, a unui serviciu ori a unei idei, prezentat într-o formă similară conținutului editorial, fără a fi identificat în mod clar drept publicitate”. Introducerea acestei noțiuni este necesară pentru asigurarea transparenței comunicărilor comerciale și pentru delimitarea clară dintre conținutul editorial și cel publicitar, în contextul dezvoltării platformelor digitale și al practicilor de promovare indirectă.

În continuare, se constată că mai multe noțiuni utilizate în cuprinsul acestuia sunt formulate în termeni apreciativi, fără criterii obiective și proporționale care să ghideze interpretarea și aplicarea lor uniformă. Astfel, noțiunile „influență

determinantă” – utilizată în definirea concentrării pieței mass-media, „conflict de interese”, „prejudiciu public” și „responsabilitate editorială” conțin elemente de apreciere subiectivă care, în absența unor criterii legale exprese, pot genera insecuritate juridică și aplicare neuniformă a obligațiilor și a eventualelor măsuri restrictive întemeiate pe acestea. Această lacună este cu atât mai evidentă, cu cât aceleași noțiuni constituie temeiul obligațiilor de transparentă (art. 14), al criteriilor de evaluare a concentrărilor (art. 15) și al condițiilor de acces la sprijinul public (art. 7 alin. (4)), astfel că imprecizia lor se propagă sistemic în tot cuprinsul legii. De asemenea, se constată că definiția „conținutului care încalcă drepturile protejate de lege” se suprapune parțial cu regimul răspunderii civile instituit prin Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, fără a se delimita cu claritate față de noțiunea de „conținut ilegal”, definită separat la același articol.

În condițiile în care art. 6 reglementează descriptiv și exhaustiv regimul juridic al publicațiilor de presă, definirea separată a noțiunii la art. 2 devine inutilă și poate crea incertitudine în aplicarea normelor. Prin urmare, se recomandă excluderea noțiunii de „publicație de presă” din art. 2 al proiectului, întrucât reglementarea descriptivă prevăzută la art. 6 este suficientă și corespunde exigențelor de claritate și coerență normativă, asigurând, totodată, o transpunere compatibilă cu spiritul art. 2 pct. 5 din Regulamentul (UE) 2024/1083.

În vederea consolidării protecției drepturilor copilului, la art. 2, la noțiunea „conținut care încalcă drepturile protejate de lege”, cuvintele „legislația specială” se vor substitui cu cuvântul „legislație”, pentru a asigura protejarea drepturilor copilului reflectate în toate actele normative în domeniul protecției copilului, indiferent de caracterul legislativ al acestora.

Totodată, la noțiunea „conținut ilegal”, se propune substituirea cuvintelor „răsturnarea sau schimbarea prin violență a ordinii constituționale” cu textul „desfășurarea activităților extremiste sau răspândirea materialelor cu caracter extremist”. Or, noțiunea în redacția actuală este prea restrictivă, întrucât vizează exclusiv actele de violență fizică directă. În prezent, amenințările au un caracter complex și pot include forme hibride de manifestare, iar activitățile extremiste pot include discursul de ură, radicalizarea și subminarea coeziunii sociale, fără a recurgere imediată la violență. În acest sens, modificarea propusă ar asigura armoniza proiectului de lege privind mass-media cu legislația în domeniul combaterii extremismului, permițând o intervenție preventivă mai eficientă.

La articolul 3

Se constată o suprapunere parțială între prevederile alin. (1) și art. 4 alin. (1) din Legea nr. 64/2010, ambele consacrand, în termeni aproape identici, garanția libertății de exprimare a mass-mediei. Totodată, folosirea aceleiași denumiri pentru ambele articole denotă lipsa de diferențiere între acestea.

În vederea respectării regulilor de tehnică legislativă și evitării paralelismelor normative, se recomandă reexaminarea textului prin eliminarea suprapunerii normative sau prin reformulare, astfel încât să aducă un element de

noutate ori de dezvoltare a conținutului juridic, fără a dubla norma de la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 64/2010.

În condițiile în care la alin. (2) se prevede că furnizorii de servicii mass-media își desfășoară activitatea în baza principiilor libertății de exprimare și independenței editoriale, nu se justifică includerea distinctă la alin. (4) a unei dispoziții privind recunoașterea și garantarea independenței editoriale, aceasta reprezentând o reluare fără valoare adăugată normativ.

La alin. (4) este prevăzută dispoziția potrivit căreia „cenzura, sub orice formă, este interzisă”. Această prevedere are un caracter general și se suprapune, în esență, cu dispozițiile alin. (1), potrivit cărora statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei, iar nimeni nu poate interzice sau împiedica difuzarea informațiilor de interes public, decât în condițiile legii. Prin urmare, în vederea evitării unei suprapuneri normative, se recomandă examinarea oportunității integrării normei de la alin. (4) în cuprinsul alin. (1) sau, în cazul menținerii acesteia ca dispoziție distinctă, reformularea sa în termeni clari și preciși, prin individualizarea conduitei interzise.

Totodată, la alin. (4), termenul „mass-mediei” pare a constitui o eroare de tipografie. Textul nu definește clar limitele legale privind restrângerea libertății de exprimare în cazurile în care sunt implicate drepturile terților, protecția minorilor sau interesele de securitate națională, ceea ce poate genera incertitudine juridică.

La articolul 4:

la alin. (2) lit. c), se propune excluderea cuvântului „finanțarea” ca fiind inutil;

la alin. (3), se propune substituirea cuvintelor „bugetul public” cu cuvintele „bugetul de stat”, deoarece finanțarea acordată de stat nu poate proveni din toate componentele bugetului public național. În mod particular, bugetele locale nu fac obiectul reglementării proiectului de lege, iar includerea acestora ar putea duce la interpretări eronate în ceea ce privește aria de aplicare a normei;

la alin. (4), se propune substituirea cuvintelor „Finanțarea din bugetul public” cu cuvintele „Sprijinul financiar se oferă în urma unui concurs public și”, precum și excluderea cuvintelor „dezvoltarea instituțională”; sintagma „producerea și publicarea de conținuturi media relevante” este imprecisă și necesită reformulare, întrucât de conținutul acesteia depinde acordarea finanțării din partea statului. În acest sens, se impune determinarea expresă a scopului și a criteriilor pe care trebuie să le întrunească respectivele conținuturi media;

la alin. (5), se propune substituirea cuvintelor „Legea publicității” cu cuvintele „Legea cu privire la publicitate”; completarea articolului cu un alineat nou, cu următorul cuprins: „Finanțarea proiectelor în domeniul mass-mediei se realizează cu respectarea intensității maxime a ajutorului de stat, reglementată de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012”.

La articolul 5:

la alin. (1), textul „Activitatea de furnizare a serviciilor mass-media poate fi desfășurată de persoane juridice constituite și înregistrate în condițiile legii sau de

persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător sub orice formă de organizare juridică în domeniul mass-mediei” necesită reformulare, întrucât sintagma „sub orice formă de organizare juridică în domeniul mass-mediei” este imprecisă, iar utilizarea repetată a sintagmei „în condițiile legii” afectează claritatea textului. Se propune analizarea reformulării acesteia în sensul că activitatea de furnizare a serviciilor mass-media poate fi desfășurată de persoane juridice constituite și înregistrate potrivit legii, precum și de persoane fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, în condițiile legii;

la alin. (3), norma are un caracter repetitiv, întrucât dublează, în esență, prevederile alin. (1) referitoare la constituirea și înregistrarea persoanelor juridice și a persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, fără a completa cadrul normativ.

Totodată, se consideră necesară ajustarea prevederilor care vizează înregistrarea de stat, cu specificarea expresă a tipului de persoane juridice, cu scop lucrativ sau nelucrativ, precum și a faptului că înregistrarea de stat a acestora se efectuează în condițiile Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali. În același context, se subliniază că, potrivit prevederilor art. 312 din Legea nr. 220/2007, Agenția Servicii Publice, prin derogare de la procedurile prevăzute în legea prenotată, ia în evidență de stat persoanele fizice antreprenori independenți, prevăzuți la art. 5 pct. 364) din Codul fiscal nr. 1163/1997.

La articolul 7:

la alin. (5), în temeiul art. 178 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, care prevede că persoana juridică activează în baza contractului de constituire sau în baza contractului de constituire și a statutului, ori doar în baza statutului, se propune:

- la lit. a), substituirea cuvântului „actul” cu cuvântul „actele”;
- la lit. b), excluderea cuvintelor „statutul sau”;
- la lit. d), revizuirea normei, având în vedere prevederile art. 34 alin. (2)

lit. a) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, potrivit cărora informația din Registrul de stat și din actele de constituire ale persoanei juridice sau persoanei fizice întreprinzător individual se eliberează ori se obține, la cerere, prin extras din Registrul de stat.

Cerințele privind structura proprietății, proprietarii beneficiari și sursele de finanțare prevăzute la alin. (5) lit. e) sunt orientate spre asigurarea transparenței, însă depind de respectarea prevederilor art. 14, ceea ce presupune că aplicarea art. 7 nu poate fi înțeleasă complet fără consultarea conexă a art. 14. Acest aspect necesită a fi menționat expres în actele normative subsecvente;

la alin. (9) lit. c), se propune substituirea cuvintelor „nu sunt rectificate” cu cuvintele „nu sunt corectate”, precum și a cuvintelor „solicitarea de rectificare” cu cuvintele „solicitarea de modificare/ajustare”;

la alin. (10) litera b), prevederea privind „imposibilitatea identificării furnizorului” necesită clarificare, pentru a evita interpretări subiective;

la alin. 13 litera c), considerăm că termenul de cinci zile pentru rectificarea informațiilor false poate fi insuficient pentru situații complexe;

la alin. (14), se propune substituirea cuvântului „finanțarea” cu cuvintele „sursele de finanțare”.

De asemenea, în contextul prevederilor art. 7 din proiectul de lege, care reglementează instituirea și ținerea de către Ministerul Culturii a Registrului furnizorilor de servicii mass-media, se consideră necesară clarificarea naturii juridice a instrumentului propus. Astfel, se atrage atenția asupra faptului că noțiunile de „listă” și „registru” nu sunt sinonime și reprezintă instrumente juridice distincte. În sensul art. 3 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, un registru constituie totalitatea informațiilor documentate ținute în sisteme informaționale automatizate, organizată în conformitate cu cerințele stabilite de lege. Totodată, instituirea unui registru, în calitate de resursă informațională, presupune obligațiile aferente prevăzute la art. 76 din Legea nr. 467/2023 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat. Suplimentar, în corelare cu art. 11 alin. (3) din Legea nr. 109/2025 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public, alin. (7) se va completa, după cuvintele „pe site-ul web oficial al ministerului”, cu cuvintele „și pe portalul guvernamental unic de date deschise”.

La articolul 8:

la alin. (1), cuvintele „cu respectarea prevederilor legii” au caracter general și nu aduc un element normativ distinct, întrucât respectarea legii este subînțeleasă în exercitarea oricărei activități, motiv pentru care se propune excluderea acestora. Totodată, este necesară verificarea eventualei suprapunerii cu dispozițiile art. 3 alin. (2), care consacră principiile aplicabile activității furnizorilor de servicii mass-media, precum libertatea de exprimare, independența editorială, pluralismul mediatic, imparțialitatea și exactitatea informației.

Aceeași propunere de excludere se menține și pentru alin. (2), care prevede, în termeni generali, garantarea libertății și independenței editoriale a furnizorilor de servicii mass-media, aceasta dublând norma prevăzută la art. 3 alin. (4);

la alin. (3):

- lit. a), dispoziția referitoare la interdicția de a interveni sau de a influența, în orice mod, direct sau indirect, politicile și deciziile editoriale ale furnizorilor de servicii mass-media este, în esență, corelată cu principiul libertății de exprimare și cu interdicția cenzurii prevăzute la art. 3. În acest context, se impune examinarea oportunității includerii acestei norme în cuprinsul art. 3, în vederea fragmentării reglementării în dispoziții distincte;

- lit. b), dispoziția referitoare la interdicția aplicării unor măsuri precum reținerea, interceptarea, supravegherea, percheziția, punerea sub sechestru sau cercetarea furnizorilor de servicii mass-media ori a persoanelor care, în virtutea relațiilor profesionale sau obișnuite cu aceștia sau cu personalul editorial, pot deține informații privind sursele jurnalistice, în contextul refuzului de a le divulga, necesită revizuire, întrucât măsurile enumerate au natură procesual-penală și sunt reglementate de legislația specială în materie. În acest sens, potrivit art. 10

alin. (2) din Codul de procedură penală nr. 122/2003, limitarea temporară a drepturilor și libertăților persoanei și aplicarea măsurilor de constrângere se admit numai în cazurile și în modul strict prevăzute de Cod;

- lit. c), se menține aceeași observație în privința interdicției instalării sau utilizării de software de supraveghere intruzivă asupra dispozitivelor utilizate de furnizorii de servicii mass-media, întrucât aceasta reprezintă o măsură specifică activității de investigație penală, reglementată de legislația specială. În corelare cu observațiile formulate la lit. b), se constată că această prevedere excedează obiectului de reglementare al proiectului, întrucât detaliază un regim juridic al măsurilor de supraveghere intruzivă ce fac obiectul legislației procesual-penale și al legislației privind securitatea națională. În consecință, includerea acestor dispoziții în proiect nu este oportună, acestea urmând a fi reglementate exclusiv prin actele normative speciale aplicabile în materie.

Totodată, protecția surselor jurnalistice este deja reglementată prin Legea nr. 64/2010 privind libertatea de exprimare, care stabilește condițiile și excepțiile în care poate fi solicitată divulgarea acestora în cadrul procedurilor judiciare. Deși art. 4 din Regulamentul (UE) 2024/1083 detaliază condițiile de aplicare a măsurilor ce pot afecta sursele jurnalistice, acestea nu pot fi transpuse integral în proiect, întrucât vizează măsuri de natură procesual-penală. În acest context, implementarea standardelor europene necesită realizarea unei corelări cu legislația specială aplicabilă, fără dublarea sau suprapunerea reglementărilor existente/

La articolul 9:

la alin. (3), în legătură cu textul „Condițiile generale menționate la alin. (2)”, se atestă că alin. (2) nu prevede astfel de „condiții generale”, ceea ce generează o necorelare internă a textului și o incoerență normativă. Prin urmare, în lipsa unei determinări clare a condițiilor avute în vedere și a corelării cu alin. (2), norma este neclară și dificil de aplicat în practică;

la alin. (4), textul necesită reexaminare, întrucât utilizarea trimiterii la „comentariile menționate la alin. (2)” este improprie din punctul de vedere al tehnicii legislative. Deși alin. (2) utilizează noțiunea de „comentarii”, alin. (4) nu ar trebui să se limiteze la o simplă trimitere, ci să stabilească în mod clar regimul juridic sau semnificația acestei noțiuni, în vederea asigurării clarității și previzibilității normei.

Totodată, în cuprinsul alin. (3), (5) și (6), cuvintele „vădit ilegal” sunt neclare și pot genera dificultăți de interpretare și aplicare, întrucât art. 2 al proiectului reglementează doar noțiunea de „conținut ilegal”, fără a defini distinct conceptul de „vădit ilegal”. În acest context, obligația de a elimina conținutul „vădit ilegal” în termen de 48 de ore de la sesizare sau de la autosesizare poate genera incertitudini în practică și riscuri de autocenzură excesivă, în lipsa unor criterii clare care să permită determinarea caracterului „vădit ilegal” al conținutului, inclusiv din perspectiva garantării dreptului la libertatea de exprimare.

La articolul 10

Se remarcă intenția de a flexibiliza modalitățile prin care un jurnalist poate activa, fie în baza unui contract individual de muncă, fie în temeiul unor contracte civile, fie în mod independent. Totuși, formularea „în mod independent, în calitate de jurnalist independent [...]” generează o confuzie conceptuală, întrucât cele două sintagme sunt redundante, exprimând același lucru, ceea ce conferă textului un caracter tautologic. Totodată, din perspectivă normativă, nu sunt clarificate protecțiile sociale, fiscale sau juridice aplicabile jurnalistului independent, aspect ce poate genera dificultăți de interpretare și aplicare practică, inclusiv în ceea ce privește stabilirea statutului juridic al acestuia.

La articolul 11:

la alin. (2), norma stabilește dreptul jurnalistului de a refuza producerea unui conținut contrar standardelor etice, însă expresia „aceste norme includ, dar nu se limitează la [...]” lasă deschisă interpretarea și poate fi exploatată în mod arbitrar de către angajatori. De asemenea, fraza lungă și subordonările multiple fac textul greu de parcurs și juridic neclar, în mod special în relație cu procedura de refuz și în ceea ce privește explicația scrisă adresată redactorului-șef;

la alin. (3), dispoziția repetă aproape literal protecții deja menționate, dar combină diverse interdicții într-o singură frază lungă, ceea ce poate genera probleme gramaticale și de claritate juridică. Totodată, termenul „dezavantajat în alt mod” nu este definit precis, ceea ce lasă loc interpretărilor discreționare.

La articolul 12:

la alin. (1), se propun următoarele modificări:

- la lit. a), substituirea cuvintelor „în condițiile legii” cu cuvintele „în conformitate cu legislația”;

- la lit. i) nu este clar modul în care va fi asigurat sprijinul logistic și juridic pentru jurnaliști din partea angajatorilor și a autorităților relevante, în vederea desfășurării activităților jurnalistice în zone de conflict sau de război. Mai mult decât atât, în nota de fundamentare nu sunt oferite detalii suficiente privind sursele de acoperire a cheltuielilor aferente realizării măsurii respective;

- la lit. m), excluderea, la final, a textului „inclusiv dreptul de salarizare sau remunerare echitabilă”, ca fiind inutil;

la alin. (4), norma va avea următorul cuprins: „(4) Jurnaliștii străini, în exercitarea activităților lor profesionale, pot intra și activa pe teritoriul Republicii Moldova în condițiile Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, având aceleași drepturi și obligații ca jurnaliștii din Republica Moldova”. Completarea propusă este necesară pentru a asigura corelarea cu cadrul normativ existent, având în vedere că Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova oferă deja jurnaliștilor acreditați un regim facilitat de muncă, conform art. 431 alin. (8) lit. b). Această precizare va elimina potențialele conflicte între norme;

la alin. (9), după lit. d), se va introduce o nouă obligație a jurnalistului, cu următorul cuprins: „să prelucreze datele cu caracter personal în mod legal, echitabil și proporțional scopului jurnalistice urmărit, exclusiv în măsura necesară

informării publicului asupra unor chestiuni de interes public, evitând divulgarea datelor care nu sunt relevante pentru realizarea scopului jurnalistic”.

La articolul 13:

la alin. (2) lit. b) și c) f) și g) vor avea următorul cuprins:

„b) publicitate, inclusiv publicitate de stat, în condițiile Legii cu privire la publicitate nr. 62/2022;

c) donații și sponsorizări;

f) mijloace financiare alocate în condițiile Legii cu privire la Fondul pentru subvenționarea mass-mediei nr. 50/2024;

g) alte surse permise de legislație”.

La articolul 14:

la alin. (3):

- lit. a), se propune substituirea cuvintelor „forma juridică” cu cuvintele „statutul juridic”, întrucât această formulare reflectă mai precis situația juridică a entității și este mai potrivită din punct de vedere terminologic în contextul reglementării;

- lit. e) va avea următorul cuprins: „e) în cazul unei structuri complexe de proprietate a furnizorului de servicii mass-media, datele persoanelor juridice până la ultima verigă – persoană fizică sau, după caz, structura de proprietate și control semnată de administratorul acestuia, elaborată conform actelor normative în vigoare;”;

- lit. l) va avea următorul cuprins: „l) informații privind finanțarea acordată din bugetul de stat”, în vederea clarificării sursei de finanțare și asigurării utilizării unei terminologii unitare în întreg cuprinsul actului normativ;

la alin. (4), primul enunț reglementează două situații juridice distincte, respectiv, obligația furnizorilor de servicii mass-media de a transmite informațiile la inițierea activității și obligația furnizorilor deja activi de a prezenta aceste informații la intrarea în vigoare a legii. Întrucât cea de-a doua situație are caracter tranzitoriu și vizează subiecți existenți la data intrării în vigoare a legii, aceasta urmează a fi reglementată în cadrul capitolului consacrat dispozițiilor finale și tranzitorii, cu stabilirea unui termen de conformare, și nu în cuprinsul normelor cu caracter general. Totodată, luând în considerare caracterul general al obligației prevăzute în primul enunț, precum și faptul că aceasta nu este instituită ca o condiție pentru exercitarea activității mass-media, nu este necesară includerea unei precizări suplimentare privind aplicabilitatea acesteia, motiv pentru care enunțul al doilea urmează a fi exclus. De asemenea, se propune substituirea cuvântului „finanțarea” cu cuvintele „surse de finanțare a”;

la alin. (5), se propune substituirea cuvintelor „ușor accesibilă” cu cuvintele „disponibilă în mod facil”.

În contextul art. 14 din proiectul de lege, se observă că acesta instituie norme obligatorii privind asigurarea transparenței proprietății în raport cu toți furnizorii de servicii mass-media. În acest sens, se menționează că Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 reglementează, la rândul său, la

art. 21 și 60, transparența furnizorilor de servicii media liniare și neliniare. Respectiv, se consideră că obligațiile stabilite la art. 14 din proiectul de lege nu urmează să fie aplicate în raport cu subiecții Codului serviciilor media audiovizuale.

În acest sens, alin. (6) va avea următorul cuprins: „(6) Prevederile prezentului articol nu se aplică furnizorilor de servicii mass-media care sunt subiecți ai Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018”.

La articolul 15:

la alin. (3), textul „La evaluarea menționată la alin. (2) al acestui articol” va fi reformulat, întrucât nu respectă rigorile limbajului normativ. Utilizarea termenului „menționată” este nerecomandată în tehnica redactării actelor normative, iar trimiterea la alin. (2) este imprecisă, în condițiile în care acesta conține și subdiviziuni. Se impune reformularea textului prin utilizarea unei sintagme consacrate, precum „La evaluarea prevăzută la alin. (2) lit. b)”. Totodată, textul „care este distinctă de evaluările legislației în materie de concurență, inclusiv de cele prevăzute de normele privind controlul concentrărilor economice” va fi exclus, întrucât prezintă caracter descriptiv, incompatibil cu stilul normativ.

Cu referire la transpunerea art. 22 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2024/1083, se menționează că proiectul de lege, la alin. (3), preia criteriile care trebuie avute în vedere la evaluarea concentrărilor pieței mass-mediei. Totuși, pentru a asigura o conformitate deplină cu cerințele actului Uniunii Europene, se va asigura revizuirea prevederilor proiectului de lege:

- la lit. a), se va introduce termenul „preconizat” pentru a descrie impactul concentrării, în concordanță cu norma europeană, iar sintagma „actorilor de pe piața mass-mediei” va fi substituită cu „serviciilor mass-media și a ofertei mass-media de pe piață”, astfel cum prevede art. 22 alin. (2) lit. a) din Regulamentul (UE) 2024/1083;

- la lit. c), cuvintele „entitatea care dobândește și cea dobândită” vor fi substituite cu cuvintele „părțile implicate în concentrarea pieței mass-mediei”, în concordanță cu terminologia utilizată de Regulamentul (UE) 2024/1083;

la alin. (5), pentru respectarea cerințelor de precizie, sintagma „autoritățile relevante” urmează a fi concretizată, prin referire la categoria sau domeniul de apartenență al acestora.

De asemenea, se va include referința la mediul online, omisă din textul proiectului, deși constituie un element explicit și autonom al criteriului european.

Totodată, proiectul atribuie Consiliului Concurenței competența de a stabili norme și proceduri pentru evaluarea concentrărilor pe piața publicațiilor de presă și de a consulta autoritățile relevante înainte de adoptarea oricărei decizii sau aviz în materie. Se constată că proiectul nu delimitează raportul dintre această procedură specială și procedura generală de control al concentrărilor economice reglementată de Legea concurenței nr. 183/2012. Suprapunerea de proceduri poate genera situații în care aceeași concentrare este analizată simultan prin prisma

criteriilor economice generale și a criteriilor media specifice, fără o ierarhizare clară, cu efectul tergiversării procedurale și al insecurității juridice pentru operatori. În acest context, se recomandă completarea art. 15 cu o prevedere care să stabilească raportul de prioritate dintre procedura specială media și procedura generală de concurență, precum și indicarea expresă a autorităților care urmează să fie consultate potrivit alin. (5), în special Ministerul Culturii și Consiliul Audiovizualului, cu precizarea termenelor și a procedurii de avizare reciprocă.

La articolul 17

La alin. (3) se recomandă reformularea normei în sensul corelării acesteia cu domeniul deja stabilit la alin. (1), prin evitarea trimiterilor generale la competența administrativă. Astfel, ar fi necesar să se prevadă că, în exercitarea atribuțiilor stabilite de prezenta lege în domeniul mass-mediei, Ministerul Culturii examinează petițiile și sesizările, poate solicita, la necesitate, opinii sau expertize independente și poate dispune măsuri administrative adecvate, inclusiv solicitarea completării informațiilor, emiterea notificărilor de conformare și sesizarea autorităților competente.

La articolul 18

La alin. (2), având în vedere faptul că la alin. (1) este deja stabilit că Consiliul de Presă exercită funcții de autoreglementare, se recomandă reformularea, întrucât sintagma „mecanism de autoreglementare” nu aduce un plus de claritate cu privire la statutul și atribuțiile acestuia. În acest sens, se propune indicarea expresă a atribuțiilor Consiliului de Presă, respectiv, promovarea și monitorizarea respectării normelor deontologice în domeniul mass-mediei, precum și precizarea cadrului normativ aplicabil, și anume Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova, statutul și regulamentele sale. Totodată, se propune substituirea cuvintelor „un mecanism” cu cuvintele „entitate responsabilă”.

La articolul 20:

în denumirea articolului, se propune excluderea cuvintelor „și organizarea executării legii”;

la alin. (3) se observă că norma prevede abrogarea Legii presei nr. 243/1994, care reglementează activitatea mass-media, fără a stabili dispoziții tranzitorii clare. În special, nu este reglementată situația publicațiilor periodice și a agențiilor de presă existente, înregistrate până la intrarea în vigoare a noii legi, indiferent de forma juridică de organizare. Prin urmare, se impune completarea proiectului cu norme tranzitorii, care să reglementeze expres măsurile necesare a fi întreprinse, de la data intrării în vigoare a legii privind mass-media, de către persoanele juridice constituite până la această dată, inclusiv prevederi privind activitatea ulterioară a acestora și obligația aducerii actelor de constituire în conformitate cu prevederile noii legi.

Suplimentar, proiectul de lege se va completa cu un punct nou, care va prevedea abrogarea dispozițiilor de transpunere de la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, în vederea

realizării cerinței pct. 28 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, potrivit căruia „proiectele de acte normative de transpunere a regulamentelor și deciziilor UE vor conține în mod obligatoriu dispoziții ce vor prevedea abrogarea acestora la momentul aderării la Uniunea Europeană”. Totodată, se va asigura menținerea în vigoare doar a dispozițiilor care vizează măsuri necesare pentru punerea în aplicare a actului Uniunii Europene, precum desemnarea autorităților competente, procedurile detaliate și alte măsuri similare, în măsura în care acestea rămân relevante și după aderare și nu afectează aplicabilitatea directă a regulamentelor Uniunii Europene.